

FANLARNI O'QITISHDA INNOVATSION WEB TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Madaminov Uktamjon Ataxanovich
TATU Urganch filali katta o'qituvchisi,
uktam9527@mail.ru

Tojiboyeva Lobar Erkinboy qizi
TATU Urganch filali 4-bosqich talabasi,
lobartojiboyeva64@gmail.com

Abstract: This article presents the advantages and disadvantages of using some innovative web technologies in the teaching of science and developing imagination and knowledge, as well as the methodology of using web technologies and the use of web technologies in the field of education. Educational services are now adapted to digital resources, the use of web and Internet-based services and the impact of the educational process on students are also considered.

Annotatsiya: Ushbu maqolada fanlarni o'qitishda innovatsion web texnologiyalardan foydalanish va bu orqali tasavvur va bilimlarni o'stirish hamda web texnologiyalarga asoslangan ba'zi innovatsiyalar hamda ta'lim sohasida veb-texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari keltirilgan. Ta'lim xizmatlar endi raqamli resurslarga moslashtirilgan, web va internet ma'lumotlariga asoslangan xizmatlardan foydalanish va ta'lim jarayonini talabalarga ta'siri ham ko'rib chiqilgan.

Key words: Use of ICT in the field of education, Web technology, technology, innovative, concept, methodical, psychological, pedagogical teams, parameters, innovative teaching, Web 2.0 technology, Linked in, Moodle platforms.

Kalit so'zlar: Ta'lim sohasida AKTdan foydalanish, web texnologiya, texnologiya, innovatsion, konsepsiya, metodik, psixologik, pedagogik jamoalar, parametrlari, innovatsion o'qitish, Web 2.0 texnologiyasi, Linked in, Moodle platformalari.

Jamiyatimizning barcha qatlamlarida innovatsion texnologiyalarni qo'llash borasida savodxonlikni uzluksiz ravishda oshirib borishda, axborot texnologiyalari sohasida inson kapitalini rivojlantirish kadrlarni tayyorlash va ular malakasini oshirish tizimini takomillashtirish, avvalo ilg'or zamonaviy axborot-kommunikatsiya, internet hamda raqamli texnologiyalar sohasidagi bilimlarni chuqur egallash orqali amalga oshiriladi.

Innovatsiya - yangilik kiritish, yangilik, o'zgarish, atama asosan fan va texnika bilan bog'liq. Biroq, innovatsiya inson hayoti bilan bog'liq bo'lgan faoliyatida,

ayniqsa, pedagogik ta'lim jarayonida yangi texnologiyalarni qo'llagan holda, o'qitish va tarbiyalashda katta yutuqlarga erishib, tobora ommalashib bormoqda. Innovatsiya – texnikaviy yangiliklar, texnologiyalar, fan yutuqlari va ilg'or tajribalarni joriy etish, ta'lim tizimida ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, ta'lim jarayoniga yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etishdir. Innovatsion texnologiyalar innovatsiyalarni hayotga tatbiq etish usullari va vositalaridir. Mavjud g'oyalar va gipotezalarni yangilash orqali pedagogik texnologiyalarni qayta qurish jarayoni. O'quv jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali o'qituvchi o'zini yangi muhitga tayyorlashi kerak bo'ladi. Mamlakatimizda to'plangan yangi texnologiyalar, boy tajribaga tayangan holda, ularni innovatsion texnologiyalar bilan uyg'unlashtirib, o'zimizning zamonaviy pedagogik texnologiyamizni yaratish bo'yicha ilmiy-uslubiy ishlarni birgalikda olib borish zarur. O'zimizning zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalarimiz asosida “Innovatsion maktablar” tizimini yaratishga o'tishimiz kerak. Bunday maktablarda barcha fanlar bo'yicha axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalaniladi. Keyin “ustoz-o'qituvchi” o'rniga “ustoz-kompyuter-shogird” tizimi shakllanadi. Ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuv o'quvchilarda yangi tajriba orttirish, ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni anglash, kelajakka intilishni tarbiyalash uchun zarurdir. Texnologiya - yunoncha “techne” – san'at, “logos” – o'qish (bilim, ta'lim). Keng ma'noda texnologiya bilimlar hajmi, tor ma'noda esa borliqni qayta tashkil etish (tubdan o'zgartirish) usulidir. Xalqaro ta'lim texnologiyalari jamiyati (ISTE) ma'lumotlariga ko'ra, bugungi kunda talab yuqori bo'lgan ko'plab ish o'rinlari so'nggi o'n yil ichida yaratilgan. Texnologiyalarning rivojlanishi globallashtirish va raqamli transformatsiyani kuchaytirishi bilan o'qituvchilar talabalarga kelajakdagi kareralarda muvaffaqiyat qozonish uchun zarur ko'nikmalarni egallashga yordam berishlari mumkin.

Har xil turdagi asboblardan va texnologiyalar o'qitish uchun mavjud bo'lganlar quyida keltirilgan:

- Ta'limni boshqarish tizimi, masalan, Moodle (kursboshqaruv tizimi) bu kurslarni boshqarish tizimidir (CMS) va ta'limni boshqarish tizimi sifatida ham tanilgan (LMS) yoki Virtual ta'lim muhiti (VLE) hisoblanadi. Ingliz tilidagi Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (obyektga yo'naltirilgan modulli dinamik o'qitish muhiti) so'zlarining qisqartmasi. Onlayn ta'lim uchun saytlar yaratish imkonini beruvchi ochiq (GNU GPL litsenziyasi asosida tarqatiladigan) veb-dastur hisoblanadi. Hozirda ta'lim jarayonini tashkil etishda, ayniqsa, masofaviy ta'limda keng foydalanilib kelinmoqda.

- Wiki: Veb-sahifa yoki veb-sahifalar to'plami osongina bo'lishi mumkin kirishga ruxsat berilgan har bir kishi tomonidan tahrirlangan. Buguruh ishini ishlab chiqarishga yordam beradigan hamkorlik vositasi, sahifalarni ulash uchun giper havola

hisoblanadi. Xizmat sifatida kutubxona wiki kutubxonachilar va homiylar o'rtasida ijtimoiy hamkorlikni ta'minlashga yordam beradi.

- Ijtimoiy tarmoq: Facebook bu ijtimoiy yordam dasturidir odamlarni do'stlari va ishlaydigan, o'qiydigan boshqalar bilan bog'laydi. Linked In - bu professional ijtimoiy tarmoq bizga onlayn boshqaruv kalitlarini beradi identifikator va bizni ishonchli kontaktlarimiz bilan bog'laydi, g'oyalar va imkoniyatlar almashishga yordam beradigan professionallar va foydalanuvchilar uchun kengroq tarmog'i hisoblanadi. Bundan tashqari LinkedIn - bu o'z karerasini ko'tarmoqchi bo'lgan har bir kishi uchun platforma. Bu turli kasb egalari, masalan, kichik biznes egalari, talabalar va ish izlovchilarni o'z ichiga olishi mumkin.
- RSS: Foydalanuvchilarga RSS tarkibidagi yangilanishlarni bilish imkonini beradiyoqilgan veb-saytlar, bloglar, podkastlar mavjud bo'lmasdan borish va saytga tashrif buyurish imkonini beradi.

Web 2.0 T ning afzalliklari texnologiyalar Onlayn o'qitish, masofaviy ta'lim va onlayn sinflarda o'qitish web 2.0 texnologiyalaridan foydalanish haqiqatan ham oshib bormoqda. Odunga ko'ra, Laddie(2010)Bu texnologiyalar konstruktiv foydalanuvchi/talabalar uchun qulay muhitni ta'minlash va hamkorlikda o'rganish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi va rag'batlantiradi; hozirgi talabalar bilan aloqa o'rnatishga imkon beradi talabalarni haqiqiy baholashni amalga oshirish va o'quvchilarni rag'batlantirish uchun foydalaniladi. Ta'lim vositalari uchun google ilovalari kabi web 2.0 ilovalari talabalar hamkorligi uchun ishlatiladi va o'qituvchi hujjatlarni hamkasbi yoki talabalar bilan bo'lishishi mumkin. Ularga tadqiqotni juda sodda va samarali tarzda ham mualliflik qilish imkonini beradi. Foydalanuvchilar uchun bu foyda keltiradi tejamkor, arzon, keng ko'lamli bo'lgan bunday vositalardan foydalanishdan potentsiallarni ham tejaydi. Bu so'rovning yangi usullarini rag'batlantiradi, talabalarni yangi savodxonlik bilan shug'ullanishlari va o'zlarini ifoda etishlari turli ommaviy axborot vositalari va nashr etish malakasini rag'batlantiradi, egalik tuyg'usini, auditoriyani jalb qilishni yaratadigan kontent, tengdoshlarni baholash va norasmiy ta'lim jarayoniga imkon beradi.

Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda hamon bu texnologiyalardan foydalanish ta'lim muassasalarida ularni amalga oshirishda qiyinchiliklar va to'siqlar kuzatilmoqda. Ko'pgina rivojlanayotgan mamlakatlar AKTdan foydalanish imkoniga ega emas va asosiy raqamli ko'nikmalar, internetda malaka va tajribaning yetishmasligi sabab bo'lyapti. O'qituvchilar va o'quvchilar alohida axborot va texnologiya savodxonligi dasturlari kabi o'quv dasturiga muhtoj. Har bir foydalanuvchi o'zlarining innovatsion g'oyalarini amalga oshirish uchun moslashuvchan tizimga va texnologiyaga asoslangan o'qitish usullarini o'rganishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Madaminov U.A., Mamatqulov M.S. Ma'lumotlar tuzilmasi va algoritmlari. Innovations in technology and science education. Vol. 2, Issue 9. 05/2023, 10-16.
2. Madaminov U.A., Bayramova Sh.D. Zamonaviy web texnologiyalar yordamida multimediali web ilova ishlab chiqish. Innovations in technology and science education. Vol. 2, Issue 9. 05/2023, 17-24.
3. Madaminov U.A., Karimova M.S. Oliy ta'lim tashkilotlarida web dasturlashni o'rgatuvchi amaliy loyiha ishlab chiqish. Innovations in technology and science education. Vol. 2, Issue 9. 05/2023, 25-30.
4. Madaminov Uktamjon Ataxanovich, Bektemirova Risolat Shukurla qizi. Python dasturlash tili. Innovations in technology and science education. Vol. 2, Issue 9. 05/2023, 31-36.
5. Madaminov Uktamjon Ataxanovich, Qalandarova Kamola Shermet qizi. Ta'limda zamonaviy raqamli texnologiyalar va ulardan foydalanishni o'rgatuvchi elektron resurs ishlab chiqish. Innovations in technology and science education. Vol. 2, Issue 9. 05/2023, 37-42.
6. Madaminov Uktamjon Ataxanovich, Abdalova Xilola Botirovna. Web dasturlashni o'rgatuvchi mobil ilova ishlab chiqish texnologiyasi. Innovations in technology and science education. Vol. 2, Issue 9. 05/2023, 43-49.
7. U.A. Madaminov, O.K. Ataboyev, D.R. Kodirov, M.N. Jumaniyazov. Java dasturlash muhitida shart operatorlari (if, switch case). oriental renaissance: innovative, educational, natural and social sciences. volume 2 | issue 5. 2022/5. 1203-1208 p.
8. Allaberganova M.R. Madaminov U.A. Methodology of electronic educational resources creation and use of applications. International Journal of Applied Research 2020; 6(6): 133-135.
9. Madaminov U.A., Urazboyev K.U. A Program Which Can Teach Students about Java Program Language And Its Functions. International Journal of Advanced Research in Science, Engineering and Technology. Vol. 8, Issue 10, 2021/10. 2350-0328.
10. U.A. Madaminov, D.R. Kodirov, E.D. Jolimbetova, Vizual dasturlash yordamida amaliy masalalarni yechish. Ta'lim fidoyilari. 2022/6, 77-85p.
11. Ashirova A.I., Allaberganova M.R., Madaminov U.A. Creating an application for training science. 2021 International Conference on Information Science and Communications Technologies. DOI: 10.1109/ICISCT52966.2021.9670410.
12. Madaminov U., Ashirova A., Kutliyev S. Didactical potential of using the electronic textbook in the process of learning computer graphics. Annals of the Romanian Society for Cell Biology. 2021/4/14, 5207-5217p.

13. U.A.Madaminov. Methods of teaching and improving web programming in higher education organizations. International Conference on Information Science and Communications Technologies. DOI: 10.1109/ICISCT55600.2022.10146962.
14. Madaminov U.A. Zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalangan holda pedagogik o'lchov me'zonlari elementlari va ulardan foydalanish uslubiylatini o'rganish. Образование и наука в XXI веке. 2023.
15. U. Madaminov, Qodirov D. Creating an application for training science. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. 2023/5/17, 295-300p.
16. Madaminov U., Qodirov D, Razzoqova Z. Oliy ta'lim tashkilotlarida mutaxassislik fanlarni o'qituvchi mobil ilovalarni ishlab chiqish. Innovations in Technology and Science Education. 2023/6/3, 813-816p.
17. Madaminov U., Xudaybergenov T. Use of modern digital technologies in the educational process. International scientific conferences with higher educational institutions. 2023/5/5, 699-701.
18. Madaminov U. Pedagogik jarayonlarda raqamli texnologiyalardan foydalanish. Komputer texnologiyalari. 2022/4/30.
19. Madaminov U., Sadikov M. Development and application of computer graphics training software in information technology. (ICISCT). 2021/11/3. DOI: 10.1109/ICISCT52966.2021.9670321.
20. Madaminov U., Qodirov D., Avezov M. Use of visit karakalpakstan mobile app in the development of tourism in the republic of karakalpakstan. International journal on human computing studies.